

W wyniku społecznego odzewu na pomysł reorganizacji sądów rejonowych oraz szeregu spotkań, w tym ze środowiskami samorządowymi, Ministerstwo Sprawiedliwości na swoich stronach opublikowało listę najczęściej pojawiających się w tym zakresie pytań wraz z odpowiedziami. Z uwagi dużą istotę tej tematyki poniżej prezentujemy je w całości:

1. Czy Ministerstwo zamierza zamykać sądy rejonowe?

W wyniku reformy nie zostanie zamknięty żaden budynek sądu. Zmiany nie spowodują żadnych utrudnień w dostępie do wymiaru sprawiedliwości. Znoszone sądy rejonowe zostaną bowiem przekształcone (a nie zlikwidowane!!!!) w wydziały zamiejscowe większych, sąsiednich sądów.

2. Czym kierowało się Ministerstwo, typując konkretne sądy rejonowe do likwidacji? I dlaczego wskazano akurat te, w których jest do 14 etatów sędziowskich?

Planując zmiany, wzięliśmy pod uwagę wiele kryteriów i czynników. Warto w tym miejscu przypomnieć, że Polska w porównaniu z innymi krajami Europy, zajmuje drugie miejsce w rankingu dotyczącym wysokości nakładów finansowych przeznaczanych na sądownictwo (w przeliczeniu na liczbę mieszkańców). Niestety, nie przekłada się to na sprawność postępowań. W żadnym innym europejskim kraju sprawy sądowe nie są rozpatrywane tak długo. W ocenie ministerstwa, popartej wieloletnimi, rzetelnymi i merytorycznymi analizami, jedną z przyczyn długości rozpatrywania spraw jest nadmierne zbiurokratyzowanie sądownictwa, w tym także podział sądów na zbyt małe jednostki.

3. Jaki jest cel tej reformy? Kiedy zmiany wejdą w życie?

Prowadzone prace zostały podjęte przede wszystkim w celu racjonalnego wykorzystania kadry orzeczniczej w skali całego kraju. Obecnie bowiem sędziowie nie są równomiernie obciążeni pracą. Przykładem może być jeden z sądów rejonowych w stolicy, do którego rocznie wpływa tyle spraw cywilnych kategorii C, co do 38 najmniejszych sądów rejonowych w Polsce. Przy czym w stołecznym sądzie pracuje 25 sędziów, a w tych 38 najmniejszych aż 73. Celem zmian jest m.in. wyrównanie takich dysproporcji. To zaś umożliwi stworzenie takiego modelu organizacyjnego sądownictwa, w ramach którego funkcjonować będą większe jednostki sądowe szczebla rejonowego. Planujemy, aby reforma weszła w życie 1 lipca 2012 r.

4. Dlaczego obywatele będą musieli dojeżdżać np. o 40, 50 km dalej, do innego sądu, by załatwić swoją sprawę?

To nieprawda, że po wprowadzeniu zmian obywatele będą musieli dojeżdżać do innych sądów. W przekształconych sądach nadal będą funkcjonowały dotychczasowe wydziały. Siedziby przekształconych w wydziały zamiejscowe sądów rejonowych nie zmienią się. W wyniku reformy nie zostanie zamknięty żaden sąd. Obywatele będą mogli jak dotąd załatwić sprawy od ręki, w tym samym miejscu, co dotychczas.

5. Czy oszczędności były nadrzędnym celem przyświecającym tej reformie?

Poszukiwanie oszczędności w budżecie resortu sprawiedliwości nie stanowiło decydującej przesłanki dla podjęcia omawianych działań. Nie chodzi bowiem o szukanie oszczędności, ale o usprawnienie funkcjonowania sądów.

6. Czy będzie likwidowana administracja sądowa, biura podawcze, kasy?

Pracownicy administracyjni staną się pracownikami macierzystych sądów rejonowych, w strukturze których funkcjonować będą wydziały zamiejscowe. Po wejściu w życie zaplanowanych zmian nie będzie przeszkód, aby w przekształconych w wydziały zamiejscowe sądach rejonowych działały biura podawcze, czy np. kasy.

7. Czy pozostaną wydziały ksiąg wieczystych?

Reforma nie obejmuje wydziałów ksiąg wieczystych! Pozostaną one bez zmian, w tych miejscowościach, w których działają dotychczas.

8. Czy w tych miastach gdzie będą znoszone sądy pozostaną prokuratury?

Przygotowana w Ministerstwie Sprawiedliwości reorganizacja sądownictwa powszechnego nie jest tożsama, ani nawet połączona z reorganizacją jednostek organizacyjnych prokuratury.

Ewentualne zmiany dotyczące znoszenia niektórych prokuratur zależą od decyzji niezależnego od Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego.

9. Czy w nowopowstałych wydziałach zamiejscowych pozostaną ich przewodniczący?

Tak, przewodniczący wydziałów pozostaną i będą wykonywać nałożone na nich obowiązki.

10. Czy zaplanowane przez resort zmiany są wstępem do zmian na mapie administracyjnej kraju, czyli np. do likwidacji powiatów?

W Ministerstwie Sprawiedliwości, ani w żadnym innym resorcie nie trwają prace nad likwidacją powiatów. Łączenie reformy sądownictwa z podejrzeniami przeprowadzenia reformy administracyjnej jest bezzasadne.

11. Czy zaplanowana reorganizacja jest celowym ominięciem przepisów Konstytucji RP, a dokładnie jej zapisów dotyczących zakazu przenoszenia sędziów bez ich zgody w inne miejsce pracy?

Wszystkie powstające w Ministerstwie Sprawiedliwości projekty przygotowywane są w poszanowaniu konstytucyjnych zasad. W przypadku reorganizacji tym o czym nie mogliśmy zapomnieć to wartości niezależności i niezawisłości sędziów.

12. Prezesi mniejszych sądów twierdzą, że czas rozpatrywania postępowań jest krótszy właśnie w mniej licznych jednostkach organizacyjnych. Istnieją obawy, że reorganizacja ten czas wydłuży. I gdzie ta efektywność?

Czas orzekania jest krótszy, bo małe sądy rozpatrują mniejszą liczbę spraw o mniej skomplikowanym charakterze. Obciążenie pracą poszczególnych sądów jest nierównomierne. Zmiany mają służyć pełnemu wykorzystaniu potencjału sędziów w skali całego kraju.

13. Jak reorganizacja wpłynie na liczbę innych etatów sędziowskich?

Liczba etatów sędziowskich pozostanie bez zmian. Zmniejszy się natomiast liczba sędziów pełniących funkcje prezesów sądów.

14. Czy MS weźmie pod rozwagę opinie samorządowców?

Minister Sprawiedliwości sam wyszedł z inicjatywą rozmów z przedstawicielami samorządów terytorialnych. W trakcie spotkań przedstawiciele resortu szczegółowo informowali o planowanych zmianach. Nadal trwają konsultacje z prezesami sądów. Przeprowadzenie reformy jest przesądzone. Otwartą kwestią są jednak jej szczegóły. Nikt przecież tak dobrze jak lokalni samorządowcy nie zna miejscowej specyfiki. Dlatego ich głos będzie brany pod uwagę np. w kwestii tego czy znoszony sąd będzie podlegał pod większy sąd rejonowy w miejscowości x, czy w miejscowości y.

15. Według samorządowców sąd w mieście to symbol prestiżu. Co na to Ministerstwo Sprawiedliwości?

Żadna miejscowość, w których aktualnie działający sąd rejonowy zostanie przekształcony w wydział zamiejscowy większego, sąsiedniego sądu, po wejściu w życie zaplanowanych zmian na pewno nie straci na prestiżu. Co więcej, prestiż ten może być większy, bo sprawnie działający sąd to jedna z najlepszych wizytówek.